

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2021. szeptember 7.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2018/0247(COD)

6604/1/21
REV 1 ADD 1

ELARG 3
COWEB 14
CFSP/PESC 183
RELEX 158
FIN 141
CADREFIN 94
POLGEN 29
MIGR 47
CODEC 280
PARLNAT 163

A TANÁCS INDOKOLÁSA

Tárgy: A Tanács álláspontja első olvasatban az Előcsatlakozási Támogatási
Eszköz (IPA III) létrehozásáról szóló EURÓPAI PARLAMENTI ÉS
TANÁCSI RENDELET elfogadása céljából

- A Tanács indokolása
- A Tanács által 2021. szeptember 7-én elfogadva

I. BEVEZETÉS

1. A Bizottság 2018. június 14-én európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatot¹ terjesztett elő, amely az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA III) létrehozását célozza a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret 6. fejezete („Szomszédság és a világ”) alatt.
2. Az Európai Parlamentben a Külügyi Bizottság (AFET) foglalkozik a javaslattal. Az Európai Parlament 2019. március 27-én fogadta el álláspontját².
3. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2018. december 12-i plenáris ülésén³, a Régiók Bizottsága pedig a 2018. december 5–6-i plenáris ülésén⁴ fogadta el véleményét.
4. A bővítéssel és az EU-hoz való csatlakozásról tárgyaló országokkal foglalkozó munkacsoport az osztrák⁵ és a román elnökség során megvizsgálta a javaslatot, a Tanács pedig 2019. március 19-én részleges általános megközelítést⁶ fogadott el.
5. Az Európai Tanács 2020. július 21-i következtetései nyomán, valamint a bővítéssel és az EU-hoz való csatlakozásról tárgyaló országokkal foglalkozó munkacsoportban a német elnökség során folytatott további megbeszéléseket követően az Állandó Képviselők Bizottsága a 2020. október 28-i ülésén véglegesíthette a Tanács tárgyalási megbízatását⁷.
6. A javasolt eszközről szóló intézményközi tárgyalások az Európai Parlamenttel a finn elnökség alatt kezdődtek, és a horvát, a német és a portugál elnökség alatt is folytatódtak.

¹ 10184/18 + ADD 1 + ADD 2.

² 7802/19.

³ 15601/18.

⁴ 15622/18.

⁵ 15532/18.

⁶ 7539/19.

⁷ 12373/20.

7. A felek 2021. június 2-án tartották az utolsó nem hivatalos háromoldalú egyeztetést, amelynek eredményeképp politikai megállapodás jött létre a lezáratlan kérdésekről. 2021 júniusában további szakmai egyeztetésekre volt szükség egyrészt a megállapodás tartalmának jogalkotási szövegbe foglalásához, másrészt ahhoz, hogy néhány, még lezáratlan kérdésről megállapodás szülessen, amelyet később a társjogalkotók írásban megerősítettek.
8. Az ideiglenes megállapodást 2021. június 14-én terjesztették a bővítéssel és az EU-hoz való csatlakozásról tárgyaló országokkal foglalkozó munkacsoport tagjai elé, akik nem emeltek kifogást a szöveg ellen.
9. Az Állandó Képviselők Bizottsága 2021. június 28-án megerősítette a végső kompromisszumos szöveget⁸.
10. Ezt a szöveget az Európai Parlament Külügyi Bizottsága 2021. július 1-jén megerősítő szavazásra terjesztette elő. A Külügyi Bizottság elnöke 2021. július 15-én aláírásával ellátott levelet küldött az Állandó Képviselők Bizottsága (II. rész) elnökének, amelyben ismertette: amennyiben a Tanács az említett levél mellékletében foglalt formában továbbítja hivatalosan az Európai Parlament részére az álláspontját, akkor a Külügyi Bizottság ajánlani fogja az Európai Parlament plenáris ülésének, hogy az Európai Parlament – a jogász-nyelvész szakértők általi ellenőrzést követően – második olvasatban módosítás nélkül fogadja el a Tanács álláspontját.

II. CÉL

11. Az IPA III célja, hogy támogassa a kedvezményezetteket azon politikai, intézményi, jogi, közigazgatási, társadalmi és gazdasági reformok elfogadásában és végrehajtásában, amelyekre ezen kedvezményezetteknek a jövőbeli uniós tagság céljából szükségük van ahhoz, hogy megfeleljenek az uniós értékeknek, valamint hogy fokozatosan igazodjanak az uniós szabályokhoz, előírásokhoz, szakpolitikákhoz és gyakorlatokhoz (a továbbiakban: uniós vívmányok), ezáltal hozzájárulva a kölcsönös stabilitáshoz, biztonsághoz, békéhez és jóléthez. Az IPA III biztosítja az IPA II-vel való folytonosságot (ez utóbbi a 2014 és 2020 közötti időszakot fedi le), továbbá a kiegészítő jelleget egyéb uniós eszközökkel (különösen a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközzel – Globális Európa) és (például az éghajlatváltozásra vonatkozó) szakpolitikákkal.

⁸ 9890/21 + ADD1.

III. A TANÁCS ELSŐ OLVASATBAN ELFOGADOTT ÁLLÁSPONTJÁNAK ELEMZÉSE

12. Az Európai Parlament és a Tanács tárgyalásokat folytatott annak érdekében, hogy megállapodást lehessen elérni a Tanács első olvasatban kialakított álláspontjának szakaszában („korai második olvasatbeli megállapodás”).
13. A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjának szövege tükrözi az Európai Parlament és a Tanács közötti tárgyalások során – a Bizottság közreműködésével – kialakított méltányos kompromisszumot.
14. A megállapodás legfontosabb elemei:
 - az IPA III keretében végzett tevékenységeket tematikus megközelítés alapján kell finanszírozni annak érdekében, hogy maximalizálni lehessen az uniós támogatás hatását, biztosítva ugyanakkor az Unió külső tevékenységének egyéb területeivel és a többi releváns uniós szakpolitikával és programmal való összhangot, szinergiákat és egymást kiegészítő jelleget;
 - gondoskodni kell a támogatás és az átfogó bővítéspolitikai keret közötti koherenciáról, valamint arról, hogy a Bizottság és a tagállamok együttműködjenek a koherencia biztosítása terén, valamint annak érdekében, hogy el lehessen kerülni az IPA III-ból nyújtott és az egyéb támogatások közötti átfedéseket;
 - az e rendelet alapján nyújtott támogatás mind teljesítményalapú megközelítésen, mind a méltányos részesedés elvén alapul: a hatályát és az intenzitását illetően differenciálni kell a kedvezményezettek teljesítménye szerint, miközben az említett kedvezményezettek szükségleteit és kapacitásait figyelembe kell venni az egyéb kedvezményezettekkel összevetve aránytalanul alacsony szintű támogatás elkerülése érdekében;

- a megállapodás szerint ha valamely kedvezményezett által elért előrehaladást illetően jelentős visszalépés vagy a haladás tartós hiánya jelentkezik az alapvető területeken (jogállamiság és alapvető jogok, demokratikus intézmények és a közigazgatás reformja, valamint gazdasági fejlődés és versenyképesség), a támogatás hatálya és intenzitása kiigazítható, többek között a pénzeszközök arányos csökkentésével és azok átirányításával oly módon, ami elkerüli az alapvető jogok, a demokrácia és a jogállamiság – többek között a civil társadalom támogatása és adott esetben a helyi hatóságokkal való együttműködés – javítását célzó támogatás veszélyeztetését. Amennyiben az előrehaladás újraindul, a támogatást is ennek megfelelően ki kell igazítani az említett erőfeszítések további támogatása érdekében;
- külön stratégiai testület jön létre a Nyugat-Balkánra vonatkozó EFTA+-műveletek irányításához;
- az uniós finanszírozás címzettjeinek – különösen az intézkedések és azok eredményeinek népszerűsítése és az ezekről való jelentéstétel során – biztosítaniuk kell az uniós finanszírozás láthatóságát azáltal, hogy az e rendelet alapján támogatott intézkedésekhez kapcsolódó kommunikációs anyagokon látható módon kiemelik az Uniótól kapott támogatást és annak az emberek számára képviselt előnyeit; továbbá azáltal, hogy következetes, hatékony és arányos célzott tájékoztatást nyújtanak stratégiai módon többféle célközönségnek, köztük a médiának és a nyilvánosságnak;
- az eszköz eljárási rendelkezései között egyensúlyt kell fenntartani: megállapodás született arról, hogy a programozási dokumentumokat végrehajtási jogi aktusok útján fogadják majd el, a Bizottság pedig felhatalmazást kap arra, hogy felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el annak érdekében, hogy kiegészítse ezt a rendeletet, meghatározva az együttműködés bizonyos egyedi célkitűzéseit és tematikus prioritásait, valamint hogy módosítsa a támogatások II. és III. mellékletben felsorolt tematikus prioritásait és a fő teljesítménymutatók IV. mellékletben foglalt listáját;
- meg kell határozni azokat a fő teljesítménymutatókat, amelyeket használni kell az I. mellékletben felsorolt kedvezményezettek által elért haladás és adott esetben felkészültség, valamint az IPA III egyedi célkitűzéseinek eléréséhez nyújtott uniós hozzájárulás mérésére (IV. melléklet);
- a rendeletet viSSzaható hatállyal, 2021. január 1-jétől kell alkalmazni ((36) preambulumbekzdés).

IV. ÖSSZEGZÉS

15. A Tanács úgy véli, hogy első olvasatban kialakított álláspontja kiegyensúlyozottan tükrözi a Tanács és az Európai Parlament között a Bizottság támogatásával folytatott informális tárgyalások eredményét, és elfogadását követően az új rendelet teljesíteni fogja azt a célt, hogy az előcsatlakozási támogatás finanszírozása hatékony, koherens és átfogó módon történjen.
-